

Konjšica in Ostrež

Kraja zadnje umetnosti in nesmrtno romantike

Dostop: Vas Konjšica (485 m) leži v hribovju nad Savo, 50 km vzhodno od Ljubljane, 12 km od Litije in 6 km od Zagorja. Z zasavske ceste je odcep v Renkah, do vasi je od tam še 4 km. Ob Konjšici se je vredno povzpeti na hrib Ostrež (856 m). Pred velikim gozdnim ovinkom v globeli zavijete na cesto proti vasi Preveg (700 m). Od tam ste v pol ure na vrhu Ostreža. S Konjšice pa se na Ostrež po markirani poti pride v uri in četrt.

Naravne lepote

Zgodovinsko-kulturne znamenitosti

Pisatelja in župnika Franc Saleški Finžgar (1871–1962) in Anton Medved (1869–1910) sta bila dobra prijatelja. Finžgar je še pred prvo svetovno vojno večkrat prišel na obisk na Konjšico, kjer mu je nekoč Medved hudomušno potožil: »Če ti na Triglavu spodrsne, se samo ubiješ, tu pa se najprej ubiješ, potem pa v Savi še utoneš.« No, Medved je bil alkoholni odvisnik. Ko ga je škof Jeglič vprašal, kako se pride do njegove visoke fare, mu je Medved odgovoril: »Gor po vseh štirih, dol pa po riti.« Zadrega je bila rešena leta 1976, ko je bila z Renk speljana sedanja cesta; od leta 1992 je cesta asfaltirana. Z avtom si danes lahko privoščimo čudeže in eden od teh je tudi pogled na

Vas Konjšica. Hribi v ozadju so že na levem bregu Save.

Konjšico s privozne ceste. Sredi ostrih hribov na desni strani Save, kakršen je Ostrež, in plečatih vijugavih vršin na njeni levi strani leži vasica na velikanski jasi, podobni dvema sklenjenima dlanema, ki je po sredi prepognjena. Po tem rahlem grebenu se vrstijo hiše, na vsako stran v lepih vzorcih, ki so značilni za najodličnejšo slovensko kmečko pokrajino, vrstijo se tudi njive in pašniki, nekateri na terasah. V Medvedovih časih so ta polja samozadostno redila vas. V njej se je dalo siromašno živeti, a v svoji odmaknjenosti kar udobno. Ko si zapuščal vas ali se vanjo vračal, pa je pot ponekod res spominjala na plezanje »po vseh štirih« in na dričanje »po riti«. Danes je to prijazna vas, kjer ljudje ne živijo samo od pluga, pač pa od služb, obrti in celo računalnika. Veliko jim je do ličnosti svojega kraja in do tega, da bi obiskovalci o njem kaj izvedeli. Domačije so večinoma obnovljene, taka je tudi cerkev s pokopališčem sredi vasi.

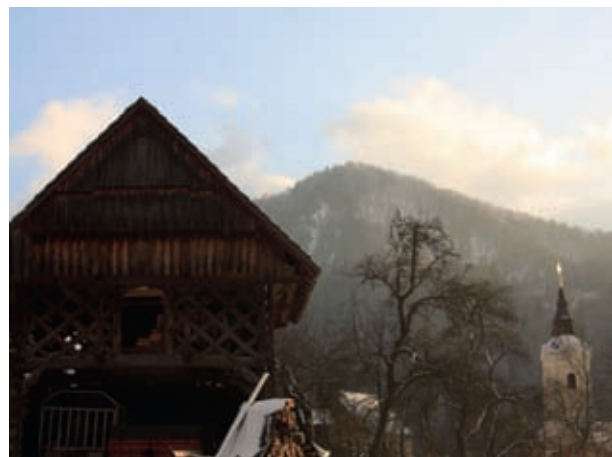
Blizu vhoda je skromen skupni grob zakoncev Stanislave Brezovar (1937–2003) in Carlosa Kleiberja (1930–2004). O njej, baletki, vaščani povedo, da je bila na Konjšici doma in da je po prvi izobrazbi v Zagorju nastopala na velikih svetovnih odrih. Z možem Carlosom Kleiberjem sta si nad vasjo v poznih letih uredila dom. Eden najznamenitejših dirigentov 20. stoletja je v samotni vasici našel svoj odmaknjeni mir, izpolnjen z bližino ljubljene žene. Njeno smrt je težko preboleval, po sedmih mesecih je za njo odpotoval še sam. Lahko bi imel ovenčan grob na Dunaju, v Berlinu ali Buenos Airesu, ampak on si je izbral svojo večno hišo ob njej, v njeni rodni vasi. Konjšičani so se njune veličine zavedli šele po njuni smrti, še posebno ko je bila ob koncu julija 2004 pri njih velika slavnost: prišli so predstavniki Slovenije in Avstrije, člani velikega orkestra in komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije pa so se s koncertriranjem okoli pokopališča poklonili spomenu dveh velikih umetnikov glasbe, plesa in ljubezenske zvestobe.

Sredi vasi je danes na ogled spominska soba Carlosa Kleiberja. V njej se lahko obiskovalec seznanil z njegovim življenjem in delom. Kleiberju je bila zoprna vsakršna publiciteta, ki spremlja slavne osebnosti, in v svoji skromnosti bi bil najbrž zadovoljen muzejčkom, kakršen stoji danes sredi Konjšice. Ženino vas je imel rad in tudi njeno sorodstvo se mu je priljubilo. Morda bomo ljubitelji klasične glasbe lahko kdaj prišli na Konjšico poslušat posnetke njegovih plošč in koncertov. Vsi veljajo za

Grob zakoncev Kleiber na vaškem pokopališču sredi Konjšice

Pogled iz vasi na Ostrež

Pogled na Ostrež z jugozahoda,
iz vasi Polšnik

špičen. Je strm na vse plati! Na vrhu Ostreža »po straneh štrle fantastni goli keróvi, ki mu dajejo markantno, zelo romantično lice«, kakor ga je slikovito opisal Rudolf Badjura, doma iz bližnje Litije. Ti keróvi so skale, ki se kot zobje žage vrstijo čez vršni greben gore. Po teh čeréh so speljane poti, na nevarnem mestu tudi zavarovane z ograjo. Planinsko srce se topi v užitkih višine in razgledov. Resda so ti razgledi nekoliko omejevani zaradi borov, poganjajočih iz skal, vendar je dovolj že pogled na sosednji Kum ali Čemšeniško planino ter seveda dol na Konjšico.

Zaradi preostrega vrha je cerkvena pod Ostrežem pomaknjena lučaj pod vrh, na njegovo vzhodno stran, kjer je greben nekoliko vzravnán, tako naravno kakor umetno. Ta sv. Katarina je božja pot, znana že iz 16. stoletja, a očitno priljubljena tudi danes; zakaj bi bila

Vaški maček v Konjšici

sicer strma pot do nje tako široko nadelana? Gotovo bi bila preozka za črna volička, o katerih ljudsko izročilo poroča, da sta potegnili cerkvico iz spodnje vasice Preveg na Ostrež, ker da so bili vaščani preveč razuzdani. Takšno je pač ljudsko izročilo v krajih, kjer ležeš navzgor po vseh štirih, dol pa se spuščaš po riti; takšno čudno izročilo skesanosti. Kakorkoli že, lepo je, če na vrhu orgla sonce na vetrne piščali. Utegneš pomisliti, da je kakšen Beethovnov akord, posnet iz narave, veter odnašal dol na Konjšico v uho staremu dirigentu ob njegovi zadnji uri.